

לְסִטְרָא אַחֲרָא בְּאַרְעָא קְדִישָׁא, הָא אֲתַמַּר, דְּלֹא שְׁלִטּוּ
 שָׂאָר עַמִּין עוֹבְדֵי עֲבוּדַת פּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת בְּאַרְעָא
 קְדִישָׁא, וְלֹא אֲתַגְלוּ מֵעַל אַרְעָא. וְעַל דָּא פְּתִיב, כִּי
 דְלוֹנוּ מְאֹד. דְּלִית לֶן עוֹבְדֵין דְּכַשְׁרוֹן כְּדַקָּא חֲזִי. וּבְגִין
 כִּף כִּי דְלוֹנוּ מְאֹד מֵהָר יִקְדָּמוּנוּ רַחֲמִיף.

רַבִּי יוֹסִי פִתַּח וְאָמַר, (תהלים ב) עֲבָדוּ אֶת ה' בִּירָאָה וּגְלוּ
 בְּרַעְדָּה, וּכְתִיב, (תהלים ק) עֲבָדוּ אֶת ה' בְּשִׂמְחָה בְּאוֹ
 לְפָנָיו בְּרִנָּה. תָּא חֲזִי, כָּל בַּר נָשׁ דְּאֲתִי לְמַפְלַח לִיה
 לְקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא, בְּצַפְרָא וּבְפַנְיָא בְּעֵי לְמַפְלַח לִיה
 לְקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא.

בְּצַפְרָא כַּד סָלִיק נְהוּרָא, וְאֲתַעְרוּתָא דְסִטְרָא יִמִּינָא
 אֲתַעַר בְּעַלְמָא, כְּדִין בְּעֵי בַר נָשׁ לְאֲתַקְשָׂרָא
 בִּימִינָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא, וְלְמַפְלַח קַמִּיה בְּפוּלְחָנָא
 דְּצֻלוֹתָא. בְּגִין דְּצֻלוֹתָא אַחְסִין תּוּקְפָא לְעֵילָא, וְאַמְשִׁיף
 בְּרַכָּאן מֵעוּמְקָא עֲלָאָה לְכֻלְהוּ עֲלָמִין, וּמִתַּמָּן אֲמְשִׁיף
 בְּרַכָּאן לְתַתָּא. וְאַשְׁתַּכְּחוּ עֲלָאִין וְתַתָּאִין מִתְּבַרְכָּאן,
 בְּהָהוּא פּוּלְחָנָא דְּצֻלוֹתָא.

פּוּלְחָנָא דְּצֻלוֹתָא, דְּקָא בְּעֵי בַר נָשׁ לְמַפְלַח קַמִּי
 קוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא, (שמות כ"ט ע"א) בְּשִׂמְחָה וּבְרִנָּה
 לְאַכְלֵלָא לְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל בֵּינֵיהוּ, וּלְבַתַּר לְיִיחֻדָּא יְחוּדָא
 כְּדַקָּא חֲזִי. דְּכְתִיב, (תהלים ק) דַּעוּ כִּי ה' הוּא אֱלֹהִים, דָּא
 רְזָא דִּיחֻדָּא בְּרְזָא דְּפוּלְחָנָא.

וְעַם כָּל דָּא, בְּעֵי בַר נָשׁ לְמַפְלַח קַמִּיָּה דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא בְּחֻדוּהָ, וְלֹא־חֻזָּאָה חֻדוּהָ בְּפוּלְחָנֵיהָ, וְאֵלִין
 תְּרִין שְׂמַחָה וְרַנָּנָה, לְקַבֵּל תְּרִין אֵלִין, תְּרִין צְלוֹתִין, תְּרִין
 קוּרְבָּנִין לְיוֹמָא לְקַבֵּל תְּרִין אֵלִין, דְּאִינוּן שְׂמַחָה וְרַנָּנָה.
 שְׂמַחָה בְּצַפְרָא, וְרַנָּנָה בְּרַמְשָׁא. וְעַל דָּא, (במדבר כח) אֶת
 הַכֶּבֶשׂ אֶחָד תַּעֲשֶׂה בַּבֶּקֶר וְאֶת הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי תַעֲשֶׂה בֵּין
 הָעֶרְבִים.

וְעַל דָּא, צְלוֹתָא דְעַרְבֵית רְשׁוּת אִיְהִי, בְּגִין דְּהֵיא
 שְׂעֵתָא מַחְלֵק טְרַפָּא לְכָל חֵילָהָא, וְלֹא שְׂעֵתָא
 לְאֲדַפְרָא (נ"א לְאֲתַבְרָכָא) אֶלָּא לְמִיָּהֵב מְזוּנָא. בִּימָמָא הִיא
 מִתְבָּרַכַת מִתְרִין סְטְרִין אֵלִין, בְּצַפְרָא וּבְרַמְשָׁא מְגוּ
 שְׂמַחָה וְרַנָּנָה, וּבְלִילֵיא פְּלִיג בְּרַכָּאן לְכֹלָא כְּדָקָא חֻזִּי,
 הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (משלי לא) וַתִּקֶּם בְּעוֹד לֵילָהּ וַתִּתֵּן טְרַף
 לְבֵיתָהּ וְגו'.

פְּתַח רַבִּי חֻזְקֵיהָ וְאָמַר, (תהלים קמא) תִּכּוֹן תְּפִלָּתִי קְטָרַת
 לְפָנֶיךָ מִשָּׂאת כְּפִי מִנְחַת עָרֵב. אִמְאִי מִנְחַת עָרֵב
 וְלֹא צְלוֹתָא (דף רל ע"א) דְּצַפְרָא, דְּלֹא כְּתִיב תִּכּוֹן תְּפִלָּתִי
 בַּבֶּקֶר. אֶלָּא הָכִי אֲתַמָּר, תִּכּוֹן תְּפִלָּתִי קְטָרַת לְפָנֶיךָ,
 קְטָרַת לָא אֲתִיא אֶלָּא עַל חֻדוּהָ, הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (משלי
 כז) שָׁמֶן וּקְטָרֶת יִשְׂמַח לֵב. וְעַל דָּא כְּהֵנָּא כַּד אֲדַלִּיק
 בּוֹצִינִין, הָוָה מְקַרִּיב קְטָרַת, כְּמָא דְאֵת אָמַר, (שמות ל)

בְּהִטִּיבוּ אֶת הַנְּרוֹת יִקְטִירָנָה וּבְהַעֲלוֹת אֶהְרֵן אֶת הַנְּרוֹת
 בֵּין הָעֲרֵבִים יִקְטִירָנָה. בְּצַפְרָא, עַל חֲדוּה, דְּשַׁעְתָּא גָרִים.
 בְּרַמְשָׁא, לְמַחְדֵי סִטְר שְׁמַאלָא, וְהָכִי אֶתְחַזִּי. וּלְעֵלָם לֹא
 אֶתִּי אֵלָא עַל חֲדוּה.

וְתֵא חַזִּי קְטֻרַת מְקֻשָּׁר קְשָׁרִין, וְאַחִיד לְעֵילָא וְתַתָּא,
 וְדֵא אַעְבַּר מוֹתָא וְקְטְרוּגָא וְרוּגְזָא, דְּלֹא יִכִּיל
 לְשַׁלְטָאָה בְּעֵלְמָא. כְּמָה דְכָתִיב, (במדבר יז) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל
 אֶהְרֵן קַח אֶת הַמַּחְתָּה וְתֵן עָלֶיהָ אֵשׁ מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ וְשִׁים
 קְטֻרַת וְהוֹלִךְ מִהֲרָה וְגו'. לְבַתֵּר דָּא כְּתִיב, וַיִּרְץ (אֶהְרֵן)
 וְגו', וַיִּכְפֹּר עַל הָעַם, וַיְכַתִּיב, וַיַּעֲמֵד בֵּין הַמַּתִּים וּבֵין
 הַחַיִּים וַתַּעֲצֹר הַמַּגִּפָּה. בְּגִין דְּלֹא יִכְלִין כָּל סְטָרִין בִּישִׁין
 וְכָל מְקְטָרְגִין לְמִיקָם קָמִי קְטֻרַת. וְעַל דָּא אִיהוּ רְזָא (ס"א)
 דְּכָלָא וְקְשׁוּרָא דְכָלָא.

וּבְשַׁעְתָּא דְּמִנְחָה, דְּדִינָא שְׁרִיא בְּעֵלְמָא, אֶתְכַוֵּן דְּוֹד
 בְּהֵוֹא צְלוֹתָא. דְּכָתִיב, תִּפְוֹן תְּפִלְתִּי קְטֻרַת
 לְפָנֶיךָ וְגו'. וְהֵאִי צְלוֹתָא דְּסָלִיק, יַעְבַּר רוּגְזָא דְּדִינָא
 קְשִׁיא, דְּשִׁלִּיט הַשְׁתָּא בְּהֵאִי זְמָנָא, בְּהֵוֹא קְטֻרַת. דְּדַחִי
 וְאַעְבַּר קָמִיהָ כָּל רוּגְזָא, (דְּסָלִיק הַשְׁתָּא בְּהֵאִי שַׁעְתָּא בְּהֵוֹא קְטֻרַת דְּאַעְדִּי
 כָּל רוּגְזָא) וְכָל קְטְרוּגָא דְּעֵלְמָא, (ס"א ל"ג הֵינּוּ דְכָתִיב) (ס"א מֵאִי טַעְמָא

בְּגִין דְּאִיהִי) מִנְחַת עָרֵב, דְּדִינָא תְּלִיא בְּעֵלְמָא.

תֵּא חַזִּי, כַּד אֶתְחַרֵּב בֵּי מְקַדְשָׁא, בְּשַׁעְתָּא דְּאֶתְוֹקֵד, זְמַן

מִנְחָה הָיָה. וְעַל דָּא כְּתִיב, (ירמיה ו') אוֹי לָנוּ כִּי פָנָה הַיּוֹם
כִּי יִנְטוּ צְלִילֵי עָרֵב. מֵאֵן צְלִילֵי עָרֵב. אֵינּוֹן מְקַטְרְגִין
דְּעַלְמָא, וְרוּגְזֵי דְדִינִין, דְּזִמְיִין בְּהֵיא שְׁעָתָא. וְעַל דָּא
תְּנִינָן, דְּבַעֵי (שמות ל"ו ע"ב) בַּר נֶשׁ לְכוּנָא דְעֵתִיָּה, בְּצִלוֹתָא
דְּמִנְחָה. בְּכֻלְהוּ צִלוֹתָא בְּעֵי בַר נֶשׁ לְכוּנָא דְעֵתִיָּה,
וּבְהֵאֵי צִלוֹתָא יִתִּיר מְכֻלְהוּ, בְּגִין דְּדִינָא שְׂרִיא בְּעַלְמָא.
וְעַל דָּא זְמַן צִלוֹתָא דְּמִנְחָה, יִצְחָק תְּקִין לֵיהּ, וְהָא
אוּקְמוּהָ.

עַד דְּהוּוּ אֲזִיל, אֲעֵלוּ בְּחַד טוֹרָא. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, הָאֵי
טוֹרָא דְּחֻלָּא, גֵּהַךְ וְלֹא נִתְעַכֵּב הָכָא, בְּגִין דְּטוֹרָא
דְּחִילָא הוּא. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אֵי הָוּה חַד, הָוּה אֲמִינָא
הָכִי. דְּהָא תְּנִינָן, דְּמֵאֵן דְּאֲזִיל יַחֲדָאֵי בְּאוֹרְחָא, אֶתְחַיֵּיב
בְּנַפְשִׁיָּה. אֲבָל תִּלְתָּא לָא. וְכֹל חַד וְחַד מִינָן, אֶתְחַזֵּי דְּלֹא
תְּעֵדֵי מִינָן שְׂכִינְתָּא.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, הָא תְּנִינָן דְּלֹא יִסְמוּךְ בַּר נֶשׁ עַל גִּסָּא.
מְנַלָּן, מִשְׁמוּאֵל. דְּכְתִיב, (שמואל א טז) אֵיךְ אֵלֶיךָ
וְשָׁמַע שָׂאוּל וְהִרְגָנִי, וְהָא אֶתְחַזֵּי שְׁמוּאֵל יִתִּיר מִינָן.
אָמַר לֵיהּ, אֲפִילוּ הָכִי, אֵיהוּ הָוּה חַד, וְהִזִּיקָא אֶשְׁתַּכַּח
לְעֵינָא. אֲבָל אֲנִן תִּלְתָּא, וְהִזִּיקָא לָא אֶשְׁתַּכַּח לְעֵינָא.
דְּאֵי מְשׁוּם מְזִיקִין. הָא תְּנִינָן, דְּלִתְלַתָּא לָא מִתְחַזֵּי וְלֹא
מְזִיקֵי. וְאֵי מְשׁוּם לְסֻטִים, לָא מִשְׁתַּכַּחֵי הָכָא, דְּהָא רַחֲמֵי

מִיִּשׁוּבָא הָאֵי טוֹרָא, וּבְנֵי נִשָּׂא לָא מִשְׁתַּכְּחֵי הָכָא. בְּרַם
דְּחִילוּ הוּא, דְּחִיוּן בְּרָא דְּמִשְׁתַּכְּחִין הָכָא.

פְּתַח וְאָמַר. הַמְּלֶאךָ הַגּוֹאֵל אוֹתִי מִכָּל רָע, הָאֵי קָרָא
אֵית לְאִסְתַּכְּלָא בֵּיהּ, (ס"א ל"ג דְּהָא פְּתִיב) הַגּוֹאֵל, אֲשֶׁר
גָּאֵל מִבְּעֵי לֵיהּ, מֵאֵי הַגּוֹאֵל. בְּגִין דְּהוּא מִשְׁתַּכַּח תְּדִיר
לְגַבֵּי בְּנֵי נִשָּׂא, וְלֹא אֲעֵדִי מִבְּר נִשׁ זַכָּאָה לְעֵלְמִין.

תָּא חֲזִי, הַמְּלֶאךָ הַגּוֹאֵל אוֹתִי דָּא שְׂכִינְתָּא, דְּאֲזִיל
עֲמִיה דְּבַר נִשׁ תְּדִיר, וְלֹא אֲעֵדִי מִנִּיהּ, כַּד בַּר נִשׁ
נְטִיר פְּקוּדֵי אֲוֹרֵייתָא. וְעַל דָּא יִזְדַּהַר בַּר נִשׁ, דְּלֹא יִפּוּק
יְחִידָאֵי בְּאֹרְחָא. מֵאֵי יְחִידָאֵי, דְּיִזְדַּהַר בַּר נִשׁ לְמִטְר
פְּקוּדֵי דְּאֲוֹרֵייתָא, בְּגִין דְּלֹא תְּעֵדִי מִנִּיהּ שְׂכִינְתָּא,
וַיִּצְטַרְךָ לְמִיזַל יְחִידָאֵי, בְּלֹא זְווגָא דְּשְׂכִינְתָּא.

תָּא חֲזִי, כַּד נְפִיק בַּר נִשׁ לְאֹרְחָא, יְסִדֵּר צְלוֹתָא קָמִי
מְאִרִיָּה, בְּגִין לְאִמְשַׁכָּא עֲלֵיהּ שְׂכִינְתָּא, וּלְבַתַּר
יִפּוּק לְאֹרְחָא, וַיִּשְׁכַּח זְווגָא דְּשְׂכִינְתָּא, לְמִפְּרַק לֵיהּ
בְּאֹרְחָא, וּלְשׁוּבָא לֵיהּ בְּכָל מַה דְּאִצְטַרִּיךְ.

מַה פְּתִיב בְּיַעֲקֹב, (בְּרֵאשִׁית כח) אִם יִהְיֶה אֱלֹהִים עִמָּדִי, דָּא
זְווגָא דְּשְׂכִינְתָּא. וּשְׁמַרְנִי בְּדֶרֶךְ הַזֶּה, לְמִפְּרַק לִי
מִכָּלֵא, וַיַּעֲקֹב יְחִידָאֵי הוּא (דף רל ע"ב) בְּהָהוּא זְמַנָּא,
וּשְׂכִינְתָּא אֲזִלַּת קָמִיהּ. כָּל שְׁכֵן חֲבַרְיָא דְּאֵית בֵּינֵייהוּ
מְלִין דְּאֲוֹרֵייתָא, עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה. (אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וְדָאֵי כֶּךָ הוּא,

אֲדַהֲכִי מֵאִיךְ שְׁמֵשָׂא לְעַרְבָא.)

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, מֵאֵי נֶעְבֵּיד, אֵי נִתְעַכֵּב הָכָא, הָא יוֹמָא
 מֵאַיְךָ לְמִיעֵל. אֵי נִהַךְ לְעֵילָא, טוֹרָא רַב אִיהוּ,
 וְדַחִילוּ דְחִיוּן חֲקָלָא דְחֵילָנָא. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, תּוּוּהֵנָא
 עֲלֶיךָ רַבִּי יוֹסִי. אָמַר לִיהָ הָא תַּנְיִנָן דְּלָא יִסְמוּךְ בַּר נֶשׁ
 עַל גִּיסָא, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָא יִרְחִישׁ גִּיסָא בְּכָל
 שְׁעָתָא. אָמַר לִיהָ, הֲנִי מִיְלִי יְחִידָאִי, אֲבָל אֲנַחְנָא
 תְּלַתָּא, וּמְלִי אורֵייתָא בֵּינָנָא, וְשְׂכִינְתָא עֲמָנָא, לָא
 דְּחֵילָנָא.

עַד דְּהוּוּ אֲזֵלִי, חָמוּ לְעֵילָא בְּטוֹרָא, טַנְרָא חַד, וְחַד
 מְעַרְתָּא בְּגוּוּהָ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, גִּיהַךְ וְגִיסָק לְהֵהוּא
 טִינְרָא, דְּאֵנָא חָמֵי חַדָּא מְעַרְתָּא תַּמָּן. סְלִיקוּ לְתַמָּן,
 וְחָמוּ הֵהִיא מְעַרְתָּא. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, דְּחֵילָנָא, דִּילְמָא
 הֵהִיא מְעַרְתָּא אֲתֵר דְּלְחִיוּן אִיהוּ, וְלָא יִפְגְּעוּ לֹון הָכָא.
 אָמַר רַבִּי יְהוּדָה לְרַבִּי חֲזַקְיָה, הָא חָמִינָא דְּרַבִּי יוֹסִי
 דְּחֵיל אִיהוּ, אֵי תִימָא בְּגִין דְּאִיהוּ חֲטָאָה. דְּכָל
 מֵאֵן דְּדַחִיל, חֲטָאָה אִיהוּ. דְּכְתִיב, (ישעיה לג) פָּחַדוּ בְּצִיּוֹן
 חֲטָאִים, הָא לָאוּ אִיהוּ חֲטָאָה, (דָּהָא) וְכְתִיב, (משלי כח)
 וְצַדִּיקִים כְּכַפִּיר יִבְטָח. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, בְּגִין דְּנִזְקָא שְׂכִיחַ.
 אָמַר לִיהָ, אֵי נִזְקָא שְׂכִיחַ, הָכִי הוּא. אֲבָל הָכָא לָא
 אֲשַׁתַּפַּח נִזְקָא. וְלִבְתֵּר דְּאֵנָן גִּיעוּל לְמְעַרְתָּא, לָא
 לִיעוּל נִזְקָא לְצַעְרָא לָן. עָאלוּ לְמְעַרְתָּא, אָמַר רַבִּי

יְהוּדָה, נִפְלוֹג לַיְלִיא לְתֵלֶת מְשָׁרוֹת דְּהוּי לַיְלִיא, כֹּל
 חַד וְחַד מִזֶּן, לִיקוּם עַל קִיּוּמִיהָ, בְּהַנִּי תֵלֶת סְטְרֵי לַיְלִיא
 וְלֹא נִדְמוּךְ.

פְּתַח רַבִּי יְהוּדָה וְאָמַר, (תהלים פט) מִשְׁכִּיל לְאִיתָן הָאֶזְרָחִי,
 הָאִי תוֹשְׁבַחְתָּא, אֲבָרְהָם אָבִינוּ אֲמָרָה, בְּשַׁעְתָּא
 דְּאֶשְׁתַּדֵּל בְּפוֹלְחָנָא דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, וְעֵבִיד חֶסֶד עִם
 בְּנֵי עֲלָמָא, דִּישְׁתַּמוּדְעוּן כֹּלָא לְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא,
 דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא שְׁלִיט עַל אַרְעָא וְאֶקְרִי אִיתָן. בְּגִין
 דְּאֶתְקִיף בְּתַקִּיפוּ בֵּיהּ בְּקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא.

חֲסִדֵי ה' עוֹלָם אֲשִׁירָה, וְכִי מִסְטָרָא דְחֲסִידִים אֲתִיִּין
 לְזַמְרָא, אֵלָא הָכָא אֲתַכְּלִיל סְטָרָא דְשְׁמָאֲלָא
 בִּימִינָא, וְעַל דָּא קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא נְסִי לְאַבְרָהָם, וּבְחִין
 לֵיהּ. וְהָא אֲתַמַּר דִּישְׁחַק בַּר תֵּלְתִין וְשִׁבְעַ שְׁנִין הוּהוּ
 בְּהָהוּא זְמַנָּא. מֵאִי נְסָה אֶת אֲבָרְהָם, נְסָה אֶת יִצְחָק מִבְּעֵי
 לֵיהּ. אֵלָא נְסָה אֶת אֲבָרְהָם, דִּישְׁתַּפַּח בְּדִינָא,
 וְלֹאֲתַכְּלָלָא בְּדִינָא, דִּישְׁתַּפַּח שְׁלִים כְּדָקָא יָאוּת. וְעַל דָּא
 חֲסִדֵי ה' עוֹלָם אֲשִׁירָה.

דְּבַר אַחַר חֲסִדֵי ה' עוֹלָם אֲשִׁירָה, אִינוּן חֲסִדִים
 דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא עֵבִיד עִם עֲלָמָא. (תהלים פט) לְדוֹר
 וְדוֹר אֹדִיעַ אֲמוּנַתְךָ בְּפִי, טִיבוּ וּקְשׁוּט דְעֵבִיד עִם כֹּלָא.
 לְדוֹר וְדוֹר אֹדִיעַ אֲמוּנַתְךָ, דָּא מְהִימְנוּתָא דְקוּדְשָׁא

בְּרִיךְ הוּא דְאוֹדַע אַבְרָהָם בְּעֶלְמָא, וְאֲדַכְר לִיה בְּפוּמָא
דְּכָל בְּרִיין. וְעַל דָּא אוֹדִיעַ אַמוּנְתְךָ בְּפִי.

וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אוֹדַע לִיה לְאַבְרָהָם רִזָּא
דְּמַהִימְנוּתָא, וְכַד יַדַּע רִזָּא דְּמַהִימְנוּתָא, יַדַּע
דְּאִיהוּ עֵיקְרָא וְקִיּוּמָא דְּעֶלְמָא, דְּבִגְיִינִיה אֲתַבְּרִי עֶלְמָא,
וְאֲתַקְיִים. הֵדָּא הוּא דְּכְתִיב, (תהלים פט) כִּי אֶמְרָתִי עוֹלָם
חֶסֶד יִבְנֶה וְגו'. דְּכַד בְּרָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֶלְמָא, חֶמָּא
דְּלֹא יְכִיל לְמִיקָם, עַד דְּאוֹשִׁיט יְמִינָא עֲלֵיהּ וְאֲתַקְיִים.
וְאִי לֹאוּ דְּאוֹשִׁיט יְמִינָא עֲלֵיהּ, לֹא אֲתַקְיִים. בְּגִין
דְּעֶלְמָא דָּא בְּדִינָא אֲתַבְּרִי, וְהָא אוֹקִימְנָא.

וְאֲתַמַּר בְּרֵאשִׁית, וְרִזָּא כִּלְלָא חֲדָא, תְּרִין גְּוּוּנִין הָכָּא,
בְּרֵאשִׁית, אַף עַל גַּב דְּאֲמַרְן שִׁירוּתָא מִתְתָּא
לְעֵילָא, רֵאשִׁית הָכִי נִמְי מְעִילָא לְתַתָּא, וְקֹאמְרִינֵן ב'
רֵאשִׁית, כְּדִקְאמְרִינֵן בֵּית קֹדֶשׁ הַקְּדוּשִׁים, דְּהֵאִי
אֲתִיִּיהִיבַת לְהֵהוּא רֵאשִׁית, וּמְלָה כִּלְלָא אִיהִי כְּחֲדָא.

וּבְהֵאִי בִי"ת אֲתַבְּרִי עֶלְמָא דָּא, וְלֹא אֲתַקְיִים אֶלְא
בְּיְמִינָא. וְהָא אוֹקִמוּה. בְּהַבְּרָאם, בְּאַבְרָהָם
כְּתִיב. וּבְגִין כֶּף, אֶמְרָתִי עוֹלָם חֶסֶד יִבְנֶה. וּבְנִינָא
קְדָמָה דְּעֶלְמָא (ההוא עולם), הֵהוּא נְהוּרָא דִּיּוּמָא קְדָמָה,
הוּהוּ בֵּיה לְקִיּוּמָא. וּלְבַתַּר בְּיּוּמָא תְּנִינָא, בְּשִׁמְאֵלָא.
וּבְהֵנְהוּ אֲתַקִּין שָׁמַיִם. וְכְתִיב, שָׁמַיִם תִּכְיֵן אַמוּנְתְךָ בְּהֵם.

דְּבַר אַחַר, שָׁמַיִם תִּכְיֶן אֲמוֹנַתְךָ בָּהֶם, שָׁמַיִם בְּאִינוֹן
 חֲסָדִים אֶתְקַנּוּ, וְרוּא דְאֲמוֹנָה אֶתְקַנַּת בְּהוּ, דְּלִית
 תְּקוּנָהּ אֱלָא מְגוּ שָׁמַיִם. (תהלים פט) פְּרַתִּי בְּרִית לְבַחֲרִי,
 דָּא הוּא רְזָא דְמַהִימְנוּתָא.

דְּבַר אַחַר, דָּא אִיהוּ (דף רלא ע"א) צְדִיק דְּמִינִיה נְפִקִין
 בְּרַכָּאן לְכֻלָּהוּ תַתָּאי, וְכֻל (אינון) חִיוּן קַדִּישָׁן, כְּלָהוּ
 אֶתְבְּרַכָּאן, מִן הַהוּא נְגִידוּ דְנִגִּיד לְתַתָּאי, וּבְגִין כֶּף
 פְּתִיב, פְּרַתִּי בְּרִית לְבַחֲרִי.

(תהלים פט) נִשְׁבַּעְתִּי לְדוֹד עֲבָדִי, דָּא רְזָא דְמַהִימְנוּתָא,
 דְּאִיהוּ קַיִמָּא תְדִיר בְּצְדִיק דָּא. קַיִוְמָא דְעֵלְמָא,
 דְּלָא יִתְבַּדְרוּן לְעֵלְמִין, בַּר בְּזוּמְנָא דְגָלוּתָא, דְנִגִּידוּ
 דְּבְרַכָּאן אֶתְמַנְעוּ. וְרוּא דְמַהִימְנוּתָא לָא אֲשַׁתְּלִים, וְכֻל
 חֲדוּן אֶתְמַנְעוּ. וְכַד עֵיִל לִילִיא, מַהֵהוּא זְמַנָּא, חֲדוּן
 לָא עָאֵלוּ קַמִּי מִלְכָּא.

וְאִף עַל גַּב דְּחֲדוּן לָא אֶתְעָרוּ, אֲבַל לְבַר קַיִמִי וּמְזַמְרִי
 שִׁירְתָּא. וְכַד אֶתְפְּלִיג לִילִיא, וְאֶתְעָרוּתָא סְלָקָא
 מִתַּתָּא לְעֵילָא, כְּדִין קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אֶתְעָר כֹּל חֵילִי
 שְׁמִיא לְבַכְיָה, וּבַעַט בְּרַקִּיעָא, וְאוּדְעֻזְעוּן עֲלָאי וְתַתָּאי.
 וְלִית נְיִיחָא קַמִּיהָ, בַּר בְּזוּמְנָא דְמִתְעָרִי לְתַתָּא
 בְּאוּרִייתָא. כְּדִין, קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא וְכֻל אִינוֹן
 נִשְׁמַתִּין דְּצְדִיקָא (דְעַמִּיהָ), כְּלָהוּ צִיִּיתִין וְחֲדִיִּין לְהַהוּא

קָלָא וּכְדִין נִיחָא. (ס"א קמיה ואֲתִי נִיחָא לְכֹלְהוּ נְשֻׁמְתִין דְּצִדִיקָא עֲמִיה) (קמיה אֲשַׁתְּבַח). בְּגִין דְּמִיּוּמָא דְּאֲתַחְרִיב מִקְדָּשָׁא לְתַתָּא, אֹמְרִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּלֹא יִיעוּל בְּגוּ יְרוּשָׁלַם דְּלַעִילָא, עַד דְּיַעֲלוֹן יִשְׂרָאֵל לְיְרוּשָׁלַם דְּלְתַתָּא. דְּכַתִּיב, (הושע יא)

בְּקֶרְבְךָ קָדוֹשׁ וְלֹא אָבוֹא בְּעִיר, וְהָא אֹמְרִי חֲבַרְיָא. וְכָל אֵינּוֹן מִזְמָרִי, קִיִּימִי לְבָר, וְאֹמְרִי שִׁירְתָּא, בְּתַלְתַּת פְּלָגֵי לֵילִיא וְכֹלְהוּ מְשַׁבְּחִין בְּתוֹשְׁבַחְתָּן יְדִיעָאן, וְכֹלְהוּ חֵילֵי שְׁמִיא, כֹּלְהוּ מִתְעָרִי בְּלֵילִיא, וַיִּשְׂרָאֵל בִּימָמָא. וְקְדוּשָׁה לָא מִקְדָּשֵׁי לַעִילָא, עַד דְּמִקְדָּשֵׁי יִשְׂרָאֵל לְתַתָּא, וּכְדִין כָּל חֵילֵי שְׁמִיא מִקְדָּשֵׁי שְׁמָא קְדִישָׁא כְּחָדָא. וְעַל דָּא יִשְׂרָאֵל קְדִישִׁין, מִתְקַדְּשִׁין מִעֲלָאֵי וְתַתָּאֵי (ס"א בְּגִין דְּקְדוּשָׁא דְּשְׁמָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָא סְלִיק אֱלָא מִעֵילָא

וּמִתַּתָּא) כְּחָדָא. הֵדָּא הוּא דְּכַתִּיב, (ויקרא ט) קְדוּשִׁים תִּהְיוּ כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם.

פִּתְחָ רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר, (איוב לח) עַל מָה אֲדַנְיָהּ הִטְבָּעוּ, הָאֵי קָרָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אָמַר לֵיה, בְּגִין דְּכַד בְּרָא עֲלֵמָא, לָא בְּרָא לֵיה אֱלָא עַל סְמְכִין, דְּאֵינּוֹן ז' סְמְכִין דְּעֲלֵמָא. כְּמָא דָּאֲתָ אָמַר, (משלי ט) חֲצַבָה עֲמוּדֵיהָ שְׁבַעָה, וְאֵינּוֹן סְמְכִין לָא אֲתִיִּידַע עַל מָה קִיִּימִין.

בְּגִין דְּאֵיהוּ רְזָא עֲמִיקָא סְתִימָא דְּכָל סְתִימָן. וְעֲלֵמָא לָא אֲתַבְּרִי, עַד דְּנִטְל אֲבִנָא חָדָא, וְאֵיהוּ אֲבִנָא

דְּאִתְקִרִי אֲבֹן שְׁתִּיָּה, וְנִטַּל לָהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְזָרַק
 לָהּ לְגוֹ תְּהוּמָא, וְאִתְנַעִיץ מֵעִילָא לְתַתָּא, וּמְנִיָּה אֲשֶׁתִּיל
 עֲלֵמָא. וְאִיְהִי נְקוּדָה אֲמַצְעִיתָא דְעֲלֵמָא, וּבִהֲאִי נְקוּדָה
 קִיִּימָא קֹדֶשׁ הַקְּדוּשִׁים. הֵדָא הוּא דְכְּתִיב, (איוב לח) אוּ מִי
 יֵרָא אֲבֹן פְּנֵתָהּ. כִּמָּא דְאִתְ אָמַר, (ישעיה כח) אֲבֹן בְּחֹן פְּנֵת
 יִקְרָת. וְכְּתִיב, (תהלים קיח) אֲבֹן מֵאֲסוּ הַבּוֹנִים הִתְּהָ לְרֹאשׁ

פְּנָה.

תָּא חֲזִי, הָאִי אֲבֹן אִתְפְּרִי מֵאֲשָׁא וּמְרוּחָא וּמְמִיא,
 וְאִתְגְּלִיד מִכְּלָהוּ, וְאִתְעֲבִיד אֲבִנָּא חֲדָא, וְקִיִּימָא
 עַל תְּהוּמִי, וְלִזְמַנִּין נִבְעִין מְנִיָּה מִיא, וְאִתְמַלְיִין תְּהוּמִי.
 וְהָאִי אֲבִנָּא קִיִּימָא לָאֵת בְּאֲמַצְעִיתָא דְעֲלֵמָא, וְהָאִי אִיְהוּ
 אֲבֹן דְקִיִּים וְאֲשֶׁתִּיל יַעֲקֹב, שְׁתִּילוּ וְקִיּוּמָא דְעֲלֵמָא. הֵדָא
 הוּא דְכְּתִיב, (בראשית לא) וַיִּקַּח יַעֲקֹב אֲבֹן וַיְרִימֶהָ מִצְבָּה.

וְהָאֲבֹן הַזֶּה אֲשֶׁר שִׁמְתִי מִצְבָּה וְגו', (בראשית כט) וְכִי הָאִי
 אֲבֹן שְׁוִי לִיָּה יַעֲקֹב. וְהָאִי הָאִי אֲבֹן אִתְפְּרִי
 בְּקֹדְמִיתָא, כִּד בְּרָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲלֵמָא. אֵלָא
 דְשְׁוִי לָהּ (נ"א וכי השתא שְׁוִי לִיָּה יַעֲקֹב. וְהָאִי עַד לָא אִתְפְּרִי עֲלֵמָא הַזֶּה, אֵלָא דְיַעֲקֹב
 שְׁוִי לָהּ) קִיּוּמָא דְלְעִילָא וְתַתָּא, וְעַל דָּא אֲשֶׁר שִׁמְתִי מִצְבָּה
 כְּתִיב. מֵאִי אֲשֶׁר שִׁמְתִי, דְכְּתִיב, יִהְיֶה בֵּית אֱלֹהִים, דְשְׁוִי
 מְדוּרָא דְלְעִילָא הַכָּא.

תָּא חֲזִי, הָאִי אֲבֹן אִיתְ עֲלָהּ שְׁבַע עֵינַים. כִּמָּא דְאִתְ

אָמַר, (זכריה ג) עַל אַבְן אַחַת שְׁבַעַה עֵינַיִם, עַל מָה
 אֶתְקַרֵּאת שְׁתֵּייהָ. חַד דְּמִנָּה אֲשֶׁתִּיל עֲלֵמָא. וְחַד,
 שְׁתֵּייהָ. שְׁתֵּי יָה, דְּשִׁוּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָהּ, לְאַתְבָּרְכָא
 מִנָּה עֲלֵמָא, בְּגִין דְּעֲלֵמָא מִנָּה מִתְבָּרְכָא.

וְתָא חֲזִי, בְּשַׁעְתָּא דְּעָאל שְׁמִשָּׁא, הֲנִי פְּרוּבִים דְּקִימִין
 בְּהַאי דּוּכְתָא, וְהוּוּ יְתִבִי בְּאַת, הוּוּ אֲקֶשֶׁן גְּדַפֵּייהוּ
 לְעִיל, וּפְרָשִׁי לֹון, וְאַשְׁתַּמַּע קוּל נְגוּנָא דְּגְדַפֵּייהוּ
 לְעִילָא, וּכְדִין שָׂרָאן לְנִגְנָא אֵינּוּן מְלֹאכִין, דְּאֶמְרִי
 שִׁירְתָּא בְּשִׁירוּתָא דְּלִילִיא, בְּגִין דִּי־סִלְק יְקָרִיָּה דְּקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא, מִתְתָּא לְעִילָא. וּמַאי שִׁירְתָּא הוּוּ אֶמְרוּ, הֵהוּא
 נְגוּנָא דְּגְדַפֵּייהוּ דְּכְרוּבִים, (תהלים קלד) תִּנְּה בָּרְכוּ אֶת ה' כָּל
 עַבְדֵי ה' וְגו', שְׂאוּ יְדֵיכֶם קֹדֶשׁ וְגו', וּכְדִין (אֵינּוּן) אִיהוּ
 שִׁירְתָּא לְאֵינּוּן מְלֹאכִי עֲלָאי לְזַמְרָא.

בְּמִשְׁמֶרְתָּא תְּנַיִנָּא, הֲנִי פְּרוּבִים (דף רלא ע"ב) אֲקֶשֶׁי
 גְּדַפֵּייהוּ לְעִילָא, וְאַשְׁתַּמַּע קוּל נְגוּנָא
 דְּלֵהוּן, וּכְדִין שָׂרָאן לְנִגְנָא אֵינּוּן מְלֹאכִין דְּקִימִין
 בְּמִשְׁמֶרְתָּא תְּנַיִנָּא. וּמַאי שִׁירְתָּא הוּוּ אֶמְרִי בְּהַאי
 שַׁעְתָּא, נְגוּנָא דְּגְדַפֵּייהוּ דְּכְרוּבִים, (תהלים קכה) הַבוֹטְחִים
 בַּה' כִּהְרֹ צִיּוֹן לֹא יִמוּט וְגו'. וּכְדִין (ההוא) אִיהוּ (שִׁירְתָּא)
 שִׁירוּתָּא לְאֵינּוּן דְּקִימִי בְּהַאי מִשְׁמֶרְתָּא תְּנַיִנָּא לְנִגְנָא.
 בְּמִשְׁמֶרְתָּא תְּלִיתָאָה, הֲנִי פְּרוּבִים אֲקֶשׁוּ גְּדַפֵּייהוּ וְאֶמְרִי

שִׁירְתָּא, וּמְאִי הִיא. (תהלים קיג) הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ עֲבָדֵי ה' וְגו',
 יְהִי שֵׁם ה' מְבוֹרָךְ וְגו', מִמְזִרְחַ שְׁמֶשׁ וְגו'. כְּדִין אֵינּוֹן
 מְלֹאכִין דְּקִיּוּמֵי בְּמִשְׁמֶרֶה תְּלִיתָאָה, כְּלָהּוּ אֲמַרֵי שִׁירְתָּא.
 וְכָלָהּוּ כּוֹכְבֵי וּמְזֻלֵי דְּבְרִקִיעָא פִּתְחֵי שִׁירְתָּא. כְּמָה
 דְּכַתִּיב, (איוב לח) בְּרֶן יַחַד כּוֹכְבֵי בְּקָר וַיִּרְעִי עוֹן כָּל
 בְּנֵי אֱלֹהִים. וְכַתִּיב, (תהלים קמח) הַלְלוּהוּ כָּל כּוֹכְבֵי אוֹר,
 דְּהָא אֵינּוֹן כְּכֹבֵי דְּנְהוֹרָא, מְנַגְנֵן עַל נְהוֹרָא. (ס"א דְּמִמְנֵן עַל

שִׁירְתָּא).

כִּד אֲתֵי צְפָרָא, וְכִדִּין נְטֻלֵי שִׁירְתָּא אֲבַתְרִייהוּ דִּישְׂרָאֵל
 (ס"א יִשְׂרָאֵל) לְתַתָּא, וְסֻלְקָא יְקָרִיָּה דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
 מִתַּתָּא וּמִלְעִילָא. יִשְׂרָאֵל לְתַתָּא בִּימָמָא, וּמִלְאֲכֵי עֲלָאֵי
 לְעִילָא בְּלִילִיא, וְכִדִּין אֲשַׁתְּלִים שְׁמָא קִדְּיִשָׁא בְּכָל
 סְטָרִין.

וְהָאֵי אָבֵן דְּקָאֲמַר, כְּלָהּוּ מִלְאֲכֵי עֲלָאֵי, וַיִּשְׂרָאֵל
 לְתַתָּא, כְּלָהּוּ אֲתַקְפוּ בְּהָאֵי אָבֵן, וְאִיהִי סֻלְקָא
 לְעִילָא, לְאֲתַעֲטָרָא גּוֹ אֲבָהֵן בִּימָמָא. וּבְלִילִיא, קוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא אֲתֵי לְאֲשַׁתְּעֲשָׂא עִם צְדִיקָא בְּגַנְתָּא דְּעֵדֶן.
 זְכָאִין אֵינּוֹן כָּל דְּקִיּוּמֵי בְּקִיּוּמֵיהוּ, וּמִשְׁתַּדְּלִין
 בְּאוֹרֵייתָא בְּלִילִיא. בְּגִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְכָל
 אֵינּוֹן צְדִיקָא דְּבְּגַנְתָּא דְּעֵדֶן, שְׁמַעוּ קְלִייהוּ דְּבְּנֵי נְשָׂא,

אֵינּוֹן דְּמִשְׁתְּדִלִי בְּאוּרֵייתָא. כְּמָה דְכָתִיב, (שיר השירים ח) הַיּוֹשֶׁבֶת בַּגִּנִּים וְגו'.

תָּא חַזִּי, הָאֵי אָבֹן, אִיהוּ אָבֹן טָבָא. וְדָא הוּא רְזָא דְכָתִיב, (שמות כח) וּמִלֵּאתָ בּוֹ מְלוֹאת אָבֹן אֲרַבְעָה טוּרֵי אָבֹן. וְאֵלִין אֵינּוֹן סְדְרִין (דְּאִשְׁלַמּוּתָא) דְּאָבֹן טָבָא, אֲשַׁלְּמוּתָא דְּאָבֹן יְקָרָה. בְּגִין דְּאִית (אֲשַׁלְּמוּתָא) אָבֹן אַחְרָא. דְכָתִיב, (יחזקאל לו) וְהִסִּירוּתִי אֶת לֵב הָאָבֹן וְגו'. וְכָתִיב, (יחזקאל לו) וְאֵת רוּחִי אָתָן בְּקִרְבְּכֶם. וְהָאֵי אִיהוּ (ישעיה כח) אָבֹן בְּחֵן פְּנֵת יְקָרָת וְאוּקְמוּהָ.

וְעַל רְזָא דָּא כְּתִיב, (שמות לא) לַוַּחֹת הָאָבֹן, דְּאֵינּוֹן לַוַּחֹת אֲתַגְזְרוּ מִהַכָּא, וְעַל דָּא אֶקְרוּן עַל שְׁמִיָּה דְּהָאֵי אָבֹן. וְהָאֵי הוּא רְזָא דְכָתִיב, (בראשית מט) מִשָּׁם רוּעָה אָבֹן יִשְׂרָאֵל (ס"א דָּא וְדָאֵי אָבֹן יִשְׂרָאֵל אֶקְרִי) כְּמָה דְּאִתְמַר.

פְּתַח רַבִּי חֲזַקְיָה וְאָמַר, (שמות כח) וְהָאֲבָנִים תְּהִיֵּין עַל שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שְׁתִּים עֶשְׂרֵה, אֵלִין אֲבָנֵי יְקָרִין עַלֵּאִין, דְּאִתְקְרוּן אֲבָנֵי הַמָּקוֹם, כְּמָא דְּאִתְּ אָמַר, (בראשית כח) וַיִּקַּח מֵאֲבָנֵי הַמָּקוֹם. וְהָאֵי אוּקְמוּהָ. (שמות לט ועי"ש) וְהָאֲבָנִים עַל שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, כְּמָה דְּאִית (י"ב אֲבָנִים) י"ב שְׁבָטִים לְתַתָּא, הָכִי נָמִי לְעֵילָא תְרִיסַר שְׁבָטִין, וְאֵינּוֹן תְרִיסַר אֲבָנִין יְקָרִין, וְכָתִיב, (תהלים קכב) שָׁשָׁם עָלוּ שְׁבָטִים שְׁבָטֵי יְהוָה (דָּא רְזָא) עֵדוֹת לְיִשְׂרָאֵל, דָּא יִשְׂרָאֵל, רְזָא

דְּלַעֲיִלָּא. וְכִלְהוּ לְהוֹדוֹת לְשֵׁם ה', וְעַל דָּא וְהָאֲבָנִים
תְּהֵינן עַל שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

וְכִמָּה דְאִית י"ב שְׁעֵי בִּימָמָא, הֲכִי אִית י"ב שְׁעֵי
בְּלֵילֵיָא, בְּיוֹמָא לְעֵילָא, בְּלֵילֵיָא לְתַתָּא, כִּלְא
דָּא לְקַבֵּל דָּא, הַנִּי י"ב שְׁעֵי דְבְּלֵילֵיָא מִתְּפִלְגִי לְתַלַּת
פְּלַגָּאן, וְכִמָּה מְמַנִּי תְּרִיסִין קְיַיְמִי תַּחוּתֵיהוּ, דְּרַגִּין עַל
דְּרַגִּין, כִּלְהוּ מְמַנֵּן בְּלֵילֵיָא, וְנִטְלֵי טַרְפָּא בְּקַדְמֵיתָא.

וְכִדִּין פֶּד אַתְּפִלִּיג לֵילֵיָא, קְיַיְמִין תְּרִין (סְתָרִין) סְדָרִין
מְסֻטָּרָא דָּא, וְתִרִין סְדָרִין מְסֻטָּרָא אַחֲרָא, (ס"א וְדָא)
וְרוּחָא עֲלָאָה נֶפֶק (ס"א נָשִׁיב) בִּינֵייהוּ, וְכִדִּין כָּל אֵינוֹן אֲלַנִּין
דְּבַגְנָתָא דְּעֵדוֹן, כִּלְהוּ פִּתְחֵי שִׁירְתָּא, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
עָאֵל בְּגַנְתָּא דְּעֵדוֹן. הֲדָא הוּא דְּכַתִּיב, (דְּבַרֵי הַיָּמִים א יז) אִז
יִרְנְנוּ עֲצֵי הַיַּעַר מִלְּפָנֵי יי, כִּי בָא לְשֹׁפֹט אֶת הָאָרֶץ.
כִּמָּה דְּכַתִּיב, (יִשְׁעִיָּה יא) וְשֹׁפֵט בְּצֶדֶק דְּלִים. בְּגִין דְּמִשְׁפֹּט
עָאֵל בִּינֵייהוּ וְאַתְּמַלִּיָּא מִנָּה (ס"א מְנִיָּה) גַּן עֵדוֹן.

וְרוּחָא דְּצִפּוֹן אַתְּעַר בְּעֵלְמָא, וְחֻדּוּה אֲשֶׁתְּכַח וְנָשִׁיב
הֵהוּא רוּחָא בְּאֵינוֹן בּוֹסְמִין, וְסִלְקִין רִיחִין
לְעֵילָא, וְמִתְעַטְרִין (ס"א וְמִתְעַרִּין) צְדִיקָא בְּעַטְרֵיהוּ, וְמִתְהַנֵּן
מִגּוֹ זִיּוּא דְּאַסְפִּקְלָרִיָּאָה דְּנַהֲרָא.

זְכָאִין אֵינוֹן צְדִיקָא, דְּזֻכָּאן לְהֵהוּא נְהוּרָא עֲלָאָה,
וְהֵהוּא נְהוּרָא דְּאַסְפִּקְלָרִיָּאָה דְּנַהֲרָא, נְהִיר לְכָל

סְטָרִין, וְכָל חַד וְחַד מֵאַלִּין צְדִיקָא, נְטִיל לְחוּלְקִיה
 בְּדָקָא חֲזִי לֵיה, וְהוּה נְטִיל (ס"א וְהָכִי גְהִיר) כָּל חַד וְחַד כְּפּוּם
 עוּבְדוּי דְעֵבֵד בְּהֵאֵי עֲלָמָא, אֵית מְנַהוּן דְמִתְכַסְפִּי,
 מַהֲהוּא נְהִירוּ דְנְטִיל חֲבֵרִיה (דף רלב ע"א) יִתִּיר וְנְהִיר, וְהֵא
 אוּקְמוּה.

חוּלְקִיה דְלִילָא, מִכַּד שְׁאֵרֵי לִילָא לְמִיעֵל. כַּמָּה
 גְּרֵדִינִי נְמוּסִין מִתְעָרִין, וְשְׁטָאן בְּעֲלָמָא,
 וּפְתַחִין (קע"ב ע"ב) סְתִימִין, וּלְבַתַּר כַּמָּה זִינִין לְזַנְיָהוּ, כַּמָּה
 דְאוּקִימְנָא. וְכַדִּין כַּד אֶתְפְּלִיג לִילָא, סְטָרָא דְצָפוֹן נְחִית
 מִיעִילָא לְתַתָּא, וְאַחִיד בֵּיה בְּלִילָא, עַד תְּרִין
 חוּלְקִין דְלִילָא.

וּלְבַתַּר סְטָרָא דְדָרוּם אֶתְעַר, עַד דְאֵתִי צְפָרָא. וְכַד אֵתִי
 צְפָרָא, כַּדִּין דָּרוּם וְצָפוֹן אֶחִידוּ בֵּיה, וְכַדִּין
 אֶתָּאן יִשְׂרָאֵל לְתַתָּא, סְלָקִין לָהּ בְּצִלוֹתְהוֹן וּבְעוֹתְהוֹן
 לְעִילָא, עַד דְסְלָקָא וְאַתְגְּנִיזַת בֵּינַיָהוּ. וְנְטָלָא בְּרַכָּאן
 מִרִישָׁא (דמלכא) דְכָל רִישִׁין.

וְאַתְבְּרַכָּא מַהֲהוּא טָלָא דְאֶתְמַשְׁכָּא מְלְעִילָא. וּמַהֲהוּא
 טָלָא פְּרִיש לְכַמָּה סְטָרִין, וְכַמָּה רַבּוּן אֶתְזָנוּ
 מִנֵּיה מַהֲהוּא טָלָא, וּמִנֵּיה עֵתִידִין לְאַחֲיָא מִיתָיָא. הָדָא
 הוּא דְכְתִיב, (ישעיה כו) הָקִיצוּ וְרַנְנוּ שׁוֹכְנֵי עֶפְרָא כִּי טַל
 אִוְרוֹת טַלְךָ. טָלָא מֵאִינוּן נְהוּרִין עֲלָאִין דְנְהָרִין לְעִילָא.

עַד דְּהוּוּ יִתְבִּי אֶתְפְּלִיג לִילִיָּא, אָמַר לִיה רַבִּי יְהוּדָה
 לְרַבִּי יוֹסִי, הַשְׁתָּא רוּחָא דְצַפּוֹן אֲתַעַר, וְלִילִיָּא
 אֲתַפְּלִג, וְהַשְׁתָּא עֲדָנָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא תְּאִיב
 לְקַלְהוֹן דְּצַדִּיקָיָא בְּהַאי עֲלָמָא, אֵינּוּן דְּמִשְׁתַּדְּלִי
 בְּאוּרֵיָּתָא. הַשְׁתָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא צִיִּית (לְקוּל מַלְיָהוּ) לֹן
 בְּהַאי אֲתַר, לָא נַפְסוּק מְלִי דְּאוּרֵיָּתָא.

פְּתַח וְאָמַר, הַמְּלֶאךָ הַגּוֹאֵל אוֹתִי מִכָּל רָע, הָא אֲתַמַּר
 וְאוּקְמוּהָ. אֲבַל תָּא חֲזִי, כְּתִיב, (שְׁמוֹת כג) הִנֵּה אָנֹכִי
 שׁוֹלַח מְלֶאךָ וְגו', דָּא הוּא מְלֶאךָ דְּאִיהוּ פְּרוּקָא דְּעֲלָמָא,
 נְטִירוּ דְּבְנֵי נְשָׂא, וְהַאי אִיהוּ דְּאֲזַמִּין בְּרַכָּאן לְכָל עֲלָמָא,
 בְּגִין דְּאִיהוּ נְטִיל לֹן בְּקַדְמֵיָּתָא, וּלְבַתַּר אִיהוּ אֲזַמִּין לֹן
 בְּעֲלָמָא. וּבְגִין דָּא כְּתִיב, הִנֵּה אָנֹכִי שׁוֹלַח מְלֶאךָ לְפָנֶיךָ.
 (שְׁמוֹת לג) וְשַׁלַּחְתִּי לְפָנֶיךָ מְלֶאךָ.

וְהַאי אִיהוּ מְלֶאךָ דְּלְזַמְנִין דְּכַר וְלְזַמְנִין נוּקְבָא, וְהַכִּי
 אִיהוּ. דְּבְזַמְנָא דְּאִיהוּ אֲזַמִּין בְּרַכָּאן לְעֲלָמָא
 (לְעִילָא), כְּדִין אִיהוּ דְּכַר, וְאַקְרִי דְּכַר. כְּדַכּוּרָא דְּאֲזַמִּין
 בְּרַכָּאן (לְתַתָּא) לְנוּקְבָא, הַכִּי אִיהוּ אֲזַמִּין בְּרַכָּאן לְעֲלָמָא.
 וּבְזַמְנָא דְּקִיָּמָא בְּדִינָא עַל עֲלָמָא, כְּדִין אַקְרִי נוּקְבָא.
 כְּנוּקְבָא דְּאִיהִי עוּבְרָא, הַכִּי אִיהוּ אֲתַמְלִי מִן דִּינָא, וּכְדִין
 אַקְרִי נוּקְבָא. וְעַל דָּא לְזַמְנִין אַקְרִי דְּכוּרָא, וְלְזַמְנִין
 אַקְרִי נוּקְבָא, וְכֹלָא רְזָא חָדָא.

כְּגוֹוְנָא דָּא כְּתִיב, (בראשית ג) וְאֵת לְהַט הַחֶרֶב הַמֵּתֵהֶפֶכֶת,
 מְלֹאכִין אֵית שְׁלוּחֵן בְּעֵלְמָא, דְּמֵתֵהֶפֶכִין לְכַמָּה
 גּוֹוְנִין, לְזַמְנִין נוֹקְבִי, לְזַמְנִין דְּכוּרִי, לְזַמְנִין דִּינָא,
 לְזַמְנִין רַחֲמִי, וְכֹלָא בְּחַד גּוֹוְנָא. כְּגוֹוְנָא דָּא הָאִי מְלֹאךָ,
 בְּגוֹוְנִין סְגִיָּאִין אִיהוּ, וְכֹל גּוֹוְנִין דְּעֵלְמָא, כְּלָהוּ אִיתְנָהוּ
 בְּהָאִי אַתְר. וְרֹזָא דָּא, (יחזקאל א) כְּמֵרְאָה הַקִּשְׁת אֲשֶׁר יִהְיֶה
 בְּעֵנֶן בְּיוֹם הַגֶּשֶׁם כִּן מֵרְאָה הַנִּגָּה סָבִיב הוּא מֵרְאָה דְּמוֹת
 כְּבוֹד ה'. וְכַמָּה דְּאִית בֵּיה כָּל אִינוּן גּוֹוְנִין, הַכִּי נְמִי
 אֲנַהִיג לְכָל עֵלְמָא: (דף רלב ע"ב)

תוספתא

רַחֲמִי עֲלָאִי, מְאָרִי דְּסַכְלָתְנוּ אֶסְתְּכְלוּ, הוֹרְמְנִי יְדִיעֵן בְּקוּלְפִי דְּסִיכְתָּא,
 קְרִיבוּ לְמַנְדַע, מֵאֵן מְנַכּוֹן מְאָרִי דְּעֵינִין בְּסַכְלָתְנוּ, וַיְדַע בְּשַׁעְתָּא דְּסִלִּיק
 בְּרַעוּתָא דְּרֹזָא דְּרִזִּין, לְאַפְקָא תַלְת גּוֹוְנִין כְּחַדָּא כְּלִילָן, וְאִינוּן, חוֹר
 וְסוּמְק וְיִרוּק, תַלְת גּוֹוְנִין כְּחַדָּא אֶשְׁתְּלִיבָאן דָּא עִם דָּא, מְזוּדוּגֵן (ס"א
 מְזוּדְלָג) דָּא עִם דָּא, מְגֵרופִיא תַתָּא אֶצְטַבַע, וְנַפְקָא מְגוּ גּוֹוְנִין אֶלִין.
 וְכֹל גּוֹוְנִין אֶלִין, אֶתְחַזוּן בְּהָאִי. חִיזוּ אִיהוּ לְאַסְתְּכְלָא, כְּעֵינָא דְּבְדוּלְחָא
 אֶתְחַזִּי בְּשַׁעְתָּא. כְּגוֹוְנָא דְּבַטְשׁ בְּגוּוּה, הַכִּי אֶתְחַזִּי לְבַר. אֶלִין תַלְת גּוֹוְנִין
 סַחְרוֹן לְהָאִי, וְגוֹוְנָא אֶזְלָא סְלָקָא וְנַחְתָּא קְסִטוּרִין דְּקִטְרָא קְבִיעִי בְּגוּוֹן
 (ס"א בְּגוּוּה).

גּוֹוְנִין סַחְרִין (ס"א גּוֹוְנִין) כְּלִילָן כְּחַדָּא, סְלָקוּן לָה לְעִילָא בִּימְמָא, וְנַחְתָּא
 בְּלִילִיא. שְׂרָגָא דְּדִלִיק אֶתְחַזִּי בְּלִילִיא, בִּימְמָא אֶסְתְּתַרְת נְהוּרָא, טְמִירָא
 בְּמֵאתָן וְאַרְבַּעִין וְתַמְנִיא עֲלָמִין, כְּלָהוּ אֶזְלִין לְגוּוּה (ס"א בְּגִינְה) מְלַעֲלָא
 לְתַתָּא, גּוּ תַלְת מְאָה וְשִׁתִּין וְחֲמֵשׁ שְׁיִיפִין גְּנִיזָא וְאַתְפְּסִיא לְתַתָּא.

מֵאֵן דְּמִפְשָׁפֶשׂ לְאַשְׁכַּחַא לָהּ, יְתַבַּר גְּדַפִּין קְלִיפִין טְמִירִין, וַיִּפְתַּח תְּרַעִין.
מֵאֵן דְּזָכִי לְמִיחְמִי, יַחְמִי גּוֹ יְדִיעָה וְסִכְלַתְנּוּ, כְּמֵאֵן דְּחָמִי בְּתַר כּוּתְלָא.
בַּר מִן מוֹשֶׁה נְבִיאָה מְהִימְנָא עֲלָאָה, דְּהוּה חָמִי לִיה עֵינָא בְּעֵינָא, לְעִילָא
בְּאַתַּר דְּלֵא אַתִּידַע.

מֵאֵן דְּלֵא זָכִי, דְּחוּ לִיה לְבַר, כְּמָה חֲבִילִי טְהִירִין אֲזַדְמְנוּ לְגַבִּיה, אֲזַדְמְנוּ
נְפִקִי עֲלֵיה, וְאַפִּיקוּ לִיה דְּלֵא יִסְתַּכַּל בְּעֵנוּגָא דְּמִלְכָא. וְוִי לֹון לְאִינוּן
חֲיִיבִין דְּעֲלֵמָא, דְּלֵא זָכָאן לְאַסְתַּפְּלָא, כְּמָא דְּאַתְּ אָמַר, (במדבר ד) וְלֵא
יְבֹאוּ לְרֵאוֹת כְּבֻלַּע אֶת הַקֹּדֶשׁ וְגו'.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מִסְתַּכַּל הוּינָא, וְהָא מְגוּ זְהִירִין אֵלִין, מִסְתַּכַּלְן
נְשַׁמְתְּהוּן דְּצַדִּיקָא, כְּדֵ אַתְדַּבְּקוּ בְּהַאי אַתַּר, מְגוּ זְהִירִין אֵלִין מִסְתַּכַּלְן
נְשַׁמְתְּהוּן דְּצַדִּיקָא. אִינוּן גּוֹוִנִין, סְלִקִין וְאַתְכַּלִּילִין כְּחֻדָא. זָכָאָה אִיהוּ
מֵאֵן דִּידַע לְאַכְלָלָא וְלִיחְדָא כְּלָהוּ כְּחֻדָא, לְאַתְקַנָא כְּלָא בְּאַתַּר דְּאַצְטְרִיף
לְעִילָא לְעִילָא, וְכִדִּין אַתְנַטִּיר בַּר נֶשׁ בְּהַאי עֲלֵמָא, וּבְעֲלֵמָא דְּאַתִּי. (ע"ב

תוספתא):

פְּתַח רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר, (תהלים צ) וְעַז מֶלֶךְ מְשַׁפֵּט אֶהֱב
אֶתָּה כּוֹנֵנַת מִיִּשְׂרָאֵל וְגו'. וְעַז מֶלֶךְ מְשַׁפֵּט אֶהֱב,
דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְעַז מֶלֶךְ, תּוּקַפָּא דְּאַתְקִיף
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, לָאו אִיהוּ אֶלָּא בְּמִשְׁפֵּט, דְּהָא
בְּמִשְׁפֵּט אַתְקִיִּים אֲרַעָא. כְּמָא דְּאַתְּ אָמַר, (משלי כט) מֶלֶךְ
בְּמִשְׁפֵּט יַעֲמִיד אֲרֶץ.

וּבְגִין כֶּךָ, וְעַז מֶלֶךְ מְשַׁפֵּט אֶהֱב, וְלֵא (אתקף) אַתְתַּקְנַת
כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל אֶלָּא בְּמִשְׁפֵּט, בְּגִין דְּמִתְמָן
אַתְזַנַּת, וְכָל בְּרַכָּאן דְּנִטְלָא, מִתְמָן נִטְלָא. וּבְגִין כֶּךָ וְעַז

מִלֶּךְ מִשְׁפֵּט אָהֵב, כָּל תְּאִיבוֹ, וְכָל רְחִימוֹ דִּילָהּ לְקַבִּיל
 מִשְׁפֵּט. אֵתָהּ כּוֹנֵנַת מִשְׁרִים, רִזָּא (קצ"ב ע"א בסתרי תורה) דְּתַרִּין
 כְּרוּבִים לְתַתָּא, דְּאִינוּן תְּקוּנָא וַיִּשׁוּבָא דְעֵלְמָא, וְהָא
 אֲתָמַר.

רַבִּי (יִצְחָק) חֲזַקִּיָּה פִּתַּח וְאָמַר, (תהלים קלה) הֲלָלוּ יְהוָה הֲלָלוּ
 עַבְדֵי ה' הֲלָלוּ אֶת שֵׁם ה', הָאִי קָרָא אֵית
 לְאַסְתַּכְּלָא בֵּיהּ, כִּיּוֹן דְּאָמַר הֲלָלוּיָהּ, אֲמַאי הֲלָלוּ עַבְדֵי
 ה', וּלְבַתֵּר הֲלָלוּ אֶת שֵׁם ה'. אֶלָּא הָכִי תַנִּינָן, מֵאֵן
 דְּמִשְׁבַּח (לְחֻדָּא) לְאַחֲרָא, אֲצִטְרִיךְ לְשַׁבְּחָא לִיהּ כְּפּוּם
 יְקָרִיָּה, וְכְפּוּם יְקָרִיָּה הָכִי אֲצִטְרִיךְ שְׁבַחִיָּה, וְתַנִּינָן מֵאֵן
 דְּמִשְׁבַּח לְאַחֲרָא, בְּשַׁבְּחָא דִּלִּית בֵּיהּ, הוּא גְּלִי (גְּלוּתָא וְסַבֵּב)
 גְּבוּתִיָּה, וְצַבִּי לְגַלְתָּא לִּיהּ. וְעַל דָּא, מֵאֵן דְּעַבִּיד הֶסְפְּדָא
 עַל בַּר נָשׁ, אֲצִטְרִיךְ כְּפּוּם יְקָרִיָּה, וְלֹא יִתִּיר. דְּמַגּוּ
 שְׁבַחִיָּה אֲתִי לְגְּבוּתִיָּה, וּבְכֻלָּא שְׁבַחִיָּה אֲצִטְרִיךְ כְּפּוּם
 יְקָרִיָּה.

תָּא חֲזִי, הֲלָלוּיָהּ, הָכָא אֵית שְׁבַחִיָּה עֲלָאָה דְּמֵאֲרִי
 דְּכֻלָּא. אֲתֵר דְּלֹא שְׁלֵטָא בֵּיהּ עֵינָא לְמַנְדַּע
 וְלְאַסְתַּכְּלָא (ס"א אַתֵּר), דְּאִיהוּ טְמִירָא דְּכָל טְמִירִין. וּמֵאֵן
 אִיהוּ, י"ה. שְׁמָא עֲלָאָה עַל כְּלָא.

וּבְגִין כֶּךָ הֲלָלוּיָהּ, שְׁבַחִיָּה וּשְׁמָא כְּחֻדָּא, כְּלִילָן כְּחֻדָּא.
 וְהָכָא סְתִים מְלָה דְּאָמַר הֲלָלוּיָהּ, וְלֹא אָמַר מֵאֵן

הִלְלוּהָ, לְמֵאן אָמְרוּ הִלְלוּ, אֵלֶּא כְּמָה דִּי"ה סְתִים, הָכִי
 שְׁבַחָא דְשִׁבוּחֵי סְתִים אֵינוֹן, דְּמִשְׁבַּחֵי לָא יִדְעָנָא מֵאן
 אֵינוֹן, וְהָכִי אֶצְטְרִיךְ לְמַהוּי כְּלֵא סְתִים, בְּרִזָּא עֲלָאָה.
 וּלְבַתָּר דְּסְתִים בְּרִזָּא עֲלָאָה, גְּלִי וְאָמַר, הִלְלוּ עַבְדֵי ה'
 הִלְלוּ אֶת שֵׁם ה'. בְּגִין דְּדָא אֵיהוּ אַתְר דְּלֵא סְתִים כְּהֵהוּא
 עֲלָאָה טְמִירָא דְּכָל טְמִירִין. דָּא הוּא אַתְר דְּאֶקְרִי שֵׁם,
 כְּמָא דְּאֵת אָמַר, (שמואל ב' ו) אֲשֶׁר נִקְרָא שֵׁם שֵׁם ה'.

קְדַמָּאָה סְתִים דְּלֵא (ס"א דָּא) גְּלִיָּא, (תְּנִינָא) סְתִים וְגְלִיָּא,
 וּבְגִין דְּקִימָא בְּאֵתְגְּלִיָּא, אָמַר אֵינוֹן דְּקָא
 מִשְׁבַּחֵי לְהֵהוּא אַתְר, מֵאן אֵינוֹן. וְקָאֻמַר דְּאֵינוֹן עַבְדֵי
 ה', דְּאֵתְחַזֵּין לְשִׁבְחָא לְאַתְר דָּא.

יְהִי שֵׁם ה' מְבוֹרָךְ, מֵאִי שְׁנָא דְּקָאֻמַר יְהִי. אֵלֶּא יְהִי,
 רִזָּא דְּאִמְשְׁכוּתָא מֵהֵהוּא אַתְר עֲלָאָה, דְּאֵיהוּ סְתִים
 דְּקָאֻמַרְן, דְּאֵיהוּ י"ה, עַד רִזָּא דְּבְרִית, דְּאֵיהוּ יו"ד
 תַּתָּאָה, כְּגִוּוֹנָא דִּיּו"ד עֲלָאָה, שִׁירוּתָא כְּסוּפָא.

וּבְגִין כֶּךָ יְהִי, רִזָּא דְּאִמְשְׁכוּתָא מִטְמִירָא דְּכָל טְמִירִין,
 עַד דְּרָגָא תַּתָּאָה. וּבְמִלָּה דָּא אֵתְקִיִים כָּל עוֹבְדָא
 דְּבְרָאשִׁית. כְּמָא דְּאֵת אָמַר, (י"ו ע"ב) יְהִי רְקִיעַ, יְהִי
 מְאוּרוֹת, יְהִי אוֹר. בְּכָל אֵינוֹן עוֹבְדִין דְּלְעִילָא כְּתִיב
 יְהִי.

בְּכָל אֵינוֹן עוֹבְדִין דְּלְתַתָּא, לָא כְּתִיב יְהִי. בְּגִין דְּרִזָּא